

Nou llibre de M. Pérez Bonfill

Dilluns 17 d'octubre, Om-nium Cultural de les Ter-res de l'Ebre va organit-zar la presentació pública del dar-rer llibre de poemes *Giny d'aigua*, de Manuel Pérez Bonfill (Tortosa, 1926), editat pel Servei de Publica-cions de la URV, en col·laboració amb Amics de l'Ebre, de Tortosa, i Cossetània edicions i Arola edi-tors, de Valls i Tarragona, respecti-vament.

Aquest volum, llargament inèdit, s'incorpora a una obra poètica -breu, però intensa- que ha marcat l'obra literària de conjunt de l'es-criptor, professor, crític, traductor i director teatral tortosí: l'humani-sme existencial, un realisme soc-ial barrejat amb un llenguatge li-terari no convencional i un com-promís polític i cultural amb el destí del poble al qual pertany.

El conjunt d'aquestes traces dó-na un poemari, fet d'un sol poema, extens, intens i artesà, fet per posar en relleu el treball i la saviesa tèc-nica i arquitectònica, derivades d'una feina, antigament molt apre-ciada, com era la de mestre d'aixa o calafat, destinada a la construc-ció d'embarcacions per a navegar per l'Ebre.

En honor d'aquesta ancestral ocupació, i d'un dels seus màxims artífexs, el Vell Solapa, darrer mes-tre d'aixa de Tortosa, Pérez Bonfill ha anat elaborant -de fa anys, com diem- una simfonia poètica, com-posta de divuit capítols, que són altres tants poemes, destinats a configurar els processos necessaris per a construir una muleta, "em-barcació de riu, de gran tradició a l'Ebre, i que es construïa a les drassanes de Tortosa", com declara l'autor a l'inici. Al final, el mateix autor constata que "aquest poema-ri ha avarat mercès al llibre inèdit de Ferran Vilàs, fill de Solapa, el darrer mestre d'aixa de Tortosa,

que explica de debò com es basteix una muleta". I, justament, és Fer-ran Vilàs, dibuixant i pintor, qui il·lustra aquestes pàgines amb sig-nificatives imatges al tremp co-rrespondents a aquest procés de bastir la muleta.

Estic convençut que, dintre l'o-bra literària total de Manolo, aquest llarg poema unitari queda-rà, sens dubte, com una peça ma-jor. Per diverses raons: per la seva riquesa lèxica monumental i per fer veure la similitud existent en-tre la construcció (no pas fàcil) d'una muleta per navegar (el giny d'aigua del títol) i la construcció humana d'un mateix (no menys fàcil), construint-la.

Es tracta de l'explicació pensada de la realitat, és a dir, filosofia en totes les seves variants: de la meta-física a la realitat diària, dels coneixements tècnics a l'aspiració lírica de l'obra ben feta i de la idea del projecte a construir a la realitat de la mort, tot entre el desig de per-manència i la mutabilitat dels ma-teixos fenòmens vitals, exemplifi-cats en la sentència d'Heràclit -tan apropiada en aquest cas- que indi-ca que "No és possible ficar-se dues vegades en el mateix riu".

És molta, per tant, la riquesa simbòlica, filosòfica i lingüística que atresora aquest llibre, fet i re-fet amb la saviesa i passió dels "sa-bers inútils" (tan apreciats per l'autor), com si es tractés d'un Bre-viari d'Hores que cap a la butxaca de l'abric i que, cadascú de nosal-tres, talment un mantra budista, podrà, si vol, anar recitant.

Per la intensitat de llengua i substància metafòrica, *Giny d'ai-gua* em recorda *Primera història d'Esther*, de Salvador Espriu, de 1948, escrita en aquella època fu-nerària perquè tothom sabés, en el futur, que hi hagué una llengua que era la catalana.